І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ЛИПНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 3, 1957 No. 126. VOL. LXIV.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ДОВГОТЕРМІНОВУ ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ

Вашингтон. — Комісія Закордонних Справ Палати Репрезентантів 1-го липня відкинула свою ухвалу з минулого тижня і признала більшістю 17-ох до 10-ох голосів довготермінову допомогу закордонним країнам по 500 мільйонів долярів річно впродовж найближчих двох років. 28-го червня ця сама комісія була відкинула ту урядову пропозицію більшістю 9-ох до 7-ох голосів. Це голосування комісії вважають за перемогу уряду президента Айзенгавера, який плянує, щоб уряд міг наперед знати, чи він зможе допомагати закордонові. Цей більйон долярів призначений на позички закордонним державам, які буде уділювати американський уряд. Після того комісія більшістю 22-ох до 6-ох голосів прийняла весь законопроєкт про допомогу закордонові, і в найближчому тижні над цим законопроєктом радитиме повна Палата Репрезентантів. Уряд домагався на допомогу закордонові суми 4,400.000.000 долярів. Пізніше президент Айзенгавер погодився на зменшення цієї суми на 500.000.000 долярів, це значить, що Конгрес повинен би ухвалити суму 3,900.000.000 долярів. Та Сенат 14-го червня признав на цю ціль тільки 3,637.000.000 дол. Тепер комісія Палати Репрезентантів зменшила суму, ухвалену Сенатом, ще на 375,000.000 долярів. Комісія Закордонних Справ Палати Репрезентантів пропонує такі ощадності в окремих пунктах допомоги закордонові: 1. На безпосередню військову допомогу, це значить на зброю — 1,500.000.000 долярів (Сенат признав на цю ціль 1,800.000.000 долярів). 2. На посередню допомогу — 700.000.000 долярів (Сенат признав 800.000.000 долярів). 3. Комісія признала на 25.000.000 долярів більше на окремий фонд, яким має розпоряджати Президент, і ухвалила на цю ціль 275.000.000 долярів (Сенат тільки 250.000.000 долярів). Та всі ці суми є покищо тільки тимчасові, бо остаточно їхню висоту визначить окрема Бюджетова Комісія. Гадають, що та комісія зможе ще більше зменшити окремі пункти допомоги закордонові. Окремо стоять ті суми (один більйон долярів впродовж двох років), які призначені на позички закордонним країнам (по 500.000.000 долярів річно). Сенат ухвалив, щоб ті позички становили по 750.000.000 долярів річно. Окрема конференція, складена з сенаторів і конгресменів, мала б узгіднити ті різниці, які будуть в тих законопроєктах після того, як вони будуть ухвалені повними палатами Конгресу.

НЮ ЙОРК ВІТАЄ „МЕЙФЛАВЕРА"

Сурмами, гудками сирен і гарматніми стрілами зустрічав Ню Йорк прибуття вітрильника „Мейфлавер II" до однієї із пристаней на ріці Гадсон

„Мейфлавер" прибув на ціле літо до Ню Йорку

Ню Йорк. — 1-го липня вітрильник „Мейфлавер II", збудований на взір того корабля, який 1620 року привіз з Англії перших „прочан" до цієї країни, прибув з Плимуту до Ню Йорку, де буде стояти ціле літо, і численні туристи зможуть його оглядати. При в'їзді до нюйоркського порту можна було порівнювати 17-й вік із 20-им сторіччям. Під час парадного привітання „Мейфлавера II" з'явилися над ним два гелікоптери, але вітрильник не був із того вдоволений, бо гелікоптери зробили над ним такий вітер, що вітрила „збентежилися" і корабель не міг посуватися вперед. Капітан „Мейфлавера II" Ален Віллієр давав знак руками і кричав до гелікоптерів „Летіть геть!" Коли віддалилися гелікоптери, вітрильник прибув до порту, де його вітали трою оркестри та привітами й подарунками. 22-річна панна Прісцілла Алден Кіфер, з 11-го покоління тієї Прісцілли Алден, яка з 1620 році перша вступила на американську землю, виголосила привітальну промову. Вітали „Мейфлавер II" і представники Американських Скавтів, які були в одежі індіян із 17-го віку. 2-го липня проголошений у Ню Йорку „Днем Мейфлавера". Посадник Ню Йорку Вагнер влаштував прийняття в честь капітана і членів залоги. Від 10.30 почнеться оглядання вітрильника, яке буде відбуватися щоденно до „Дня Подяки".

Москва перевела децентралізацію, але має труднощі з персоналом

Москва. — Встановлені згідно з хрущовським пляном про децентралізацію промисловости і про розподіл функцій центральних міністерств на економічні області, що їх має бути понад 100, обласні економічні ради перейняли вже офіційно контролю над совєтською індустрією і будівництвом. В деяких областях переорганізація вже закінчена й обласні економічні ради вже починають функціонувати, але в багатьох виникають досить поважні труднощі, зокрема у зв'язку із відсутністю фахового персоналу для обсади провідних становищ. Найтяжчою для розв'язання проблемою є небажання тисячів дотеперішніх урядовців центральних міністерств індустрії і будівництва переїжджати із Москви та інших осередків СССР до таких віддалених областей, як Магнітогорськ, Казахстан, Бурят-Монголія та інші. Так, наприклад, з-поміж 2050 урядовців у колишньому міністерстві заліза і сталі в Москві тільки дуже мало одиниць виявляють бажання переїжджати до Челябінська чи інших осередків децентралізованої совєтської індустрії. Багато з-поміж урядовців, які одержали офіційний наказ виїхати в таку чи іншу економічну область, відмовилися взагалі від виїзду до місць свого призначення. Щоб протидіяти тій неохоті спеціялістів до переїзду у глухі області Совєтського Союзу, місцеві господарські проводи намагаються їх привабити збільшеними заробітними платнями, добрими житловими умовами і таким іншим, але це багато не помагає. Деякі області не можуть взагалі почати нормальної праці, з огляду на повний брак фахових сил, зокрема індустрійних керівників і техніків.

Родич Неру добивається у ЗДА одного більйона долярів позички

Ню Йорк. — Міністер фінансів Індії Брій Кумар Неру, родич індійського прем'єра Джавагарлавла Неру заявив у розмові з журналістами, що індійський уряд сподівається дістати позичку в сумі одного більйона долярів, потрібних їй на зреалізування другого п'ятирічного пляну. Брій Кумар Неру перебував досі у Вашингтоні, де переговорював на протязі кількох тижнів у справі цієї позички із представниками Світового Банку. Індія одержує тепер річно 40 мільйонів долярів у рамцях т. зв. Кольомбо пляну і 60 мільйонів від ЗДА господарськими продуктами. Совєтський Союз позичив Індії гроші на збудування велетенської сталеварні й обіцяв дати ще 125,000,000 долярів кредиту. Водночас із цим Індія підняла вже 400 мільйонів долярів з Міжнародного Монетарного Фонду. У Світовому Банку старається тепер Індія одержати 900 мільйонів долярів на реалізацію пляну побудови залізничих ліній в Індії і яких 100 мільйонів долярів на інші цілі. Брій Кумар Неру впевнений, що Індія цю позичку одержить.

ЗДА НЕ ВІДСТУПЛЯТЬ ВІД ПРИНЦИПУ ҐЛЬОБАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

СТАССЕН ЗАПЕВНЯЄ НАТО, ЩО АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ НА ПЕРЕВІРКУ ЗБРОЄНЬ В ЕВРОПІ НЕ Є ЗВ'ЯЗАНІ З ВИЗНАННЯМ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Лондон. — Герольд Стассен американський представник на міжнародній конференції в спразі роззброєння, запевнив країни Північно - Атлантійського Пакту (НАТО), що західні пропозиції на роззброєння не зміняють теперішнього принципу ґльобальної оборонної війни та використання в ній ядрової зброї і що пропонована перевірка демілітаризованих зон в центральній Европі не вимагатиме визнання Східньої Німеччини. Ці запевнення мали дати Стассен і французький представник Жюль Мош Посійній Раді Організації Північно - Атлантійського Пакту в Парижі минулої суботи, заспокоюючи альянтів, що почипали дорікати Америці, що вона в своїх роззброєневих пропозиціях поступає зашвидко і задалеко Тепер, натомість, в міжнародних колах вважають, що становище Америки поважно зменшує можливості порозуміння в справі роззброєння. Президент Айзенгавер мав змінити своє первісне становище щодо припинення дальших пробних експльозій атомової і водневої бомб без відповідних передумов на перестерогу голови об'єднаних шефів штабів адмірала Артура Радфорда, який відходить на пенсію, та голови Комісії Атомової Енергії Луїса Стравса. Обидва вони перестерігали Президента, що припинення атомових і водневих пробних експльозій без виконання відповідних передумов означало б поважне захитання американської і міжнародної безпеки. Дальші наради з справі роззброєння мають продовжуватись в середу, 3-го липня, і на них Герольд Стассен має видвиґнути пропозицію припинення пробних експльозій атомової і водневої зброї на найближчих десять місяців, але рівночасно з вимогою обмежити в тому часі продукцію матеріялів для ядрової зброї. Вважається, що саме у зв'язку з цими пропозиціями Стассен вияснив союзникам, що це в жадному разі не означатиме відступлення Америки від принципу ґльобальної оборони з використанням ядрової зброї. Так само твердження про те, що створення зони для інспекції зброєнь в центральній Европі не є зв'язане з вимогою визнання Східньої Німеччини мало заспокоїти Західню Німеччину, зокрема в теперішньому передвиборчому часі. Говорячи про таку демілітаризаційну зону для контролі зброєнь по совєтському боці, згадується окремо, що така зона мала б включати Східню Німеччину, Польщу і Україну.

БЮДЖЕТОВИЙ РІК ЗАКІНЧЕНО БІЛЬЙОНОВОЮ НАДВИШКОЮ

Вашингтон. — Фінансовий рік 1956-1957 закінчено 30-го червня з надвишкою, яка виносить більше як один більйон долярів. Цю надвишку уряд передбачав на початку того фінансового року, але всі сподівалися, що надвишка буде далеко більша. Це вже другий федеральний бюджет, який має фінансову надвишку безпосередньо рік за роком. Гадають, що 1958 рік дасть третю надвишку, але це не є дуже певне навіть тоді, коли вдасться зменшити федеральні видатки. Конґрес на початку своєї цьогорічної сесії був надто зменшив федеральні видатки в деяких позиціях, але пізніше Сенат зредукував те зменшення, і ще не є відомо, на скільки федеральний бюджет буде зменшений в порівнянні з тим проєктом, який вніс уряд в січні цього року. Ухвалений Конґресом бюджет не завжди визначає, які будуть федеральні видатки, бо уряд має до диспозиції суми, які походять з попереднього року. Конґрес хотів зменшити бюджет на 4-5 більйонів долярів, і тоді можна б було думати про таку надвишку бюджету, яка вможливила б зменшити федеральну заборгованість і прибуткові податки.

ПОЛК. АНДРІЙ МЕЛЬНИК НА ВІДВІДИНАХ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — З Центральної Управи Організації Державного Відродження України (ОДВУ) інформують, що минулої неділі, 30-го червня, приїхав на відвідини до Ню Йорку відомий і заслужений український діяч, полковник Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів. Полк. А. Мельник відвідав ЗДА в поворотній дорозі з Канади, де він на запрошення Об'єднання Українців Канади був гостем у величавих святкуваннях 25-річчя тієї організації. Приїхавши до ЗДА, полк. Мельник відвідав і був гостем в домі відомого американсько-українського діяча, почесного голови ОДВУ проф. Олександра Грановського. В Ню Йорку полк. А Мельник буде гостем на святочному з'їзді ОДВУ, УЗХ і МУН в днях 5, 6 і 7-го липня. В суботу, 6-го липня о год. 7-ій ввечорі в готелі Статлер, де відбуватиметься з'їзд, відбудеться в честь полк. А. Мельника великий бенкет з участю полковника, членів згаданих організацій, представників громадянства і гостей.

Нассер хоче приязні з Англією й атакує доктрину Айзенгавера

Лондон. — У програмах британських телевізійних станцій відбулося інтерв'ю з єгипетським президентом Гамалем Абделем Нассером, під час якого він, відповідаючи на запити британського журналіста Робіна Дея, з'ясував ставлення Єгипту до проблем актуальної політики. У своїх відповідях Нассер висловив жаль з приводу погіршання британсько-єгипетських взаємин внаслідок Суезької кризи і висловив сподівання, що ці взаємини покращають і що обов'язком обидвох сторін є вернутися до дружніх взаємин. Водночас із цим Нассер критикував гостро „доктрину Айзенгавера", заявляючи, що вона спрямована проти націоналістичних рухів в арабських країнах і що американці хочуть „примусити націоналістів стати комуністами". В дальшому Нассер обороняв правильність політики Єгипту в таких справах, як приймання совєтської зброї і заборона переходу Суезом для ізраїльських кораблів. Щодо ізраїльсько-єгипетського конфлікту, то Нассер заявив, що Єгипет є рішений обороняти свою територію. Не може бути мови про знищення Ізраїлю, але в той же час не можна теж забувати про права арабів у Палестині. Із свого боку Нассер не вірить у війну, зокрема в те, щоб її могли починати малі країни.

Три західньо-німецькі дивізії включились до збройних сил НАТО

Бонн, Німеччина. — Минулого понеділка, 1-го липня, перших три із встановлених та пообіцяних 12 західньо-німецьких дивізій включились до збройних сил Організації Північно-Атлантійського Пакту і почали нормальну службу під альянтською командою. Формальну церемонію тієї події відложено до найближчої п'ятниці з уваги на жалобу з приводу трагічної смерти 15 молодих німецьких рекрутів, які втопились під час вишколу. В п'ятницю ці три дивізії перебере формально в Ганновері німецький генерал Ганс Шпайдель, що є головнокомандувачем альянтськими сухопутніми збройними силами в Центральній Европі. Він перебере ці дивізії в імені американського генерала Лориса Норстеда, що є головним командувачем всіх збройних сил НАТО. Передані НАТО три німецькі дивізії піхоти мають тільки 80 відсотків свого нормального складу, що має виносити по 12.000 вояків у мирному часі, як теж мають тільки „обмежену спроможність", себто вимагають ще відповідного доповнення у вишколі і озброєнні, щоб могти вважатись фронтовими дивізіями. Свій власний вишкіл відбувають тепер ще 2 панцерні західньо-німецькі дивізії, які мають бути передані під альянтське командування до кінця цього року. Рівночасно інформується, що для західньо-німецької фльоти з варстатів у Кіль передано перший відремонтований підводний човен, що його була затопила німецька залога під кінець війни біля данського побережжя і який опісля витягнено з моря.

Федеральний уряд видав для стейтів впродовж 23-ох років понад 80 більйонів долярів

Вашингтон. — Спільна Конгресова Комісія для Неосновних Федеральних Видатків повідомляє, що впродовж 23-ох років (від 1934-го до 1956-го року) федеральний уряд видав для стейтів і територій суму 80,534,854,817 долярів. Ці дані знаходяться в окремому звіті, який виготовила ця комісія про виплати федерального уряду для окремих стейтів, місцевих самоуправ та окремим одиницям. На чолі цієї комісії стоїть демократичний сенатор із Вірджінії Геррі С. Бирд. Найбільшу суму дістав Нюйоркський стейт, бо аж 6,066,390,200 долярів. Дані про федеральну допомогу стейтам дістала комісія від департаменту стейту.

Д-р Олександер Тисовський, основник Українського Пласту, прибуває до ЗДА

Ню Йорк. — В четвер дня 4 липня ц. р. прибуває з Відня (Австрія) до З'єдинених Держав у відвідини до українських пластунів основник Українського Пласту й автор відомого підручника для пластунів „Життя у Пласті" д-р Олександер Тисовський (Дрот). Українські пластуни в усьому світі відзначували минулого року 70-річчя з дня його народження, і з цього приводу відбулися в різних країнах урочисті пластові зустрічі й академії. Під час свого перебування у ЗДА д-р Олександер Тисовський відвідає деякі із пластових станиць та пластові табори на тутешньому терені і потому переїде до Канади, де візьме участь у Ювілейній Пластовій Зустрічі, що відбудеться з приводу 45-річчя існування Українського Пласту на Пластовій Січі у Ґрефтон, Онт., біля Торонта в днях 3—5 серпня ц. р.

238-ий ВІДДІЛ УНС В БОСТОНІ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 35-РІЧЧЯ

Бостон, Масс. — Відомий з своєї провідної громадської активности і жертвенности 238-ий Відділ Українського Народного Союзу ім. полк. Євгена Коновальця в Бостоні, Масс., відзначив минулої неділі, 30-го червня, 35-річчя свого існування і праці. Святкування відбулись у Бриджводер, в павільйоні на площі Української Православної Громади св. Андрія в Бостоні, і їх попередив молебень за здоров'я живих і панахида за Патрона і померлих членів Відділу, відправлені всч. о. Іваном Данилевичем, місцевим українським православним парохом, при співучасті церковного хору під диригентурою п. А. Пащака, який виступав також у програмі святкувань, якою проводив заслужений голова Відділу, п. Петро Мороз. Святочну промову виголосив гол. предс. УНС п. Д. Галичин, передавши почесні грамоти піонерам Відділу: Михайлові Козулькевичеві, Марії Сілінській, Григорієві Сілінському, Григорієві Музиці, Степанові Ярошеві та Олексієві Панкевичеві. Звіт із праці Відділу склав його секретар п. Ілія Сілінський, а привітання складали головні радні УНС п. Микола Давискиба, адв. Анна Чопик і п. Іван Кокольський. В мистецькій програмі малі Віталій і Людмила Безкровні виконали кілька народних танків. Приявних на ювілею 1.000 осіб, між ними представники місцевих 307 і 374-го Відділів УНС та довколишніх 206, 93 і 122-го Відділів. Відділ-Ювілят був заснований 1921-го року з 20 членів та прибрав ім'я полк. Євгена Коновальця після трагічної смерти цього провідника українського визвольного руху. Сьогодні Відділ нараховує 478 членів та виявляє велику активність. Він, між іншим, взяв зорганізовану участь, із своїми прапорами, в недавньому відкритті пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці. Під час імпрези переведено збірку пожертв на цілі УНФонду.

● **Альжирський Фронт** Національного Визволення надіслав державному секретареві Джанові Фостерові Доллесові телеграму, в якій, з одного боку, висловлює своє задоволення з приводу осудження американським урядом жорстокостей в Альжирі, а з другого боку — свій жаль, що ЗДА не хочуть припинити своєї допомоги Франції, яка, як сказано в телеграмі, є спричинником цих жорстокостей.

Експерти бояться совєтської пастки в договорі про припинення пробних експльозій

Ляс Веґас, Невада. — Деякі провідні експерти від водневої зброї висловили побоювання, що СССР може приготовити пастку для ЗДА в пропонованому договорі про припинення пробних експльозій атомової зброї. Совєтський уряд контролює всю науково-дослідну працю і він зможе зарядити, щоб атомові й водневі бомби продукували й після заключення міжнародного договору про припинення пробних експльозій Випробування водневої зброї — це тільки один із чотирьох елементів продукції цієї зброї. Інші фази цієї продукції — це основний дослід нуклеарних явищ; теоретична праця та плянування нових родів зброї; після того йде продукція запляновано́ї зброї і аж пізніше настає її випробування. Ми припинимо продукувати нову атомову зброю, бо в нас її продукують приватні фірми, і всі про це знають, а „СССР зможе працювати в своїх державних ляборагоріях, і про це ніхто не буде знати".

У Ливані здобули перемогу у виборах прозахідні елементи

Бейрут. — Довготривалі вибори до ливанського парляменту закінчилися в неділю 30 червня вирішальною перемогою прозахідніх партій. Прихильники теперішнього уряду здобули 46 на всіх 66 мандатів у ливанському парляменті, зокрема великої перемоги над своїм комуністичним контркандидатом добився Чарлз Малік, міністер закордонних справ Ливану. Опозиція, підтримувана Єгиптом і просовєтськими елементами, здобула всього 13 мандатів. Три мандати здобула теж прозахідня партія незалежних, а справа чотирьох мандатів ще не вирішена. До парляменту обрано між опозиційними послами і Ґаміда Франсґа, замішаного у криваву сутичку на кладовищі в селі Мізіяра, під час якої згинуло двадцять три особи.

В АМЕРИЦІ

● **Генеральний поштмайстер** Артур Е. Соммерфілд відзначив 110-річчя випуску перших американських поштових марок. 1 липня 1847 року почали продавати в Ню Йорку п'ятицентову марку з портретом Венджеміна Франкліна і 10-центову марку з портретом Джорджа Вашинґтона. До того часу поштові урядии прибивали на листах печатку „оплачено".

● **Міжнародний** Виховний Інститут повідомляє, що минулого шкільного року в ЗДА студіювало в каледжах і університетах 40,666 закордонних студентів. Третина цих студентів була з Далекого Сходу. Найбільше чужих студентів було з Канади (5,379), Китаю (3,055) і Південної Кореї (2,307). Половина закордонних студентів студіювала за приватні кошти.

● **Видавець** нюйоркського місячника „Ди Кетолік Воркер", 63-річний Аммон Геннесі, закінчив 12-денну голодівку перед будинками бюра Комісії Атомової Енерґії в Ляс Веґасі, Невада, на знак протесту проти пробних атомових експльозій. За цей час його вага зменшилася з 148 фунтів до 126. Урядовці бюра поставили йому крісло, на якому він сидів увесь час голодівки, і давали холодні напої до пиття. Геннесі закінчив „піст", випивши склянку капустяного соку.

● **Департамент торгівлі** повідомляє, що від 1947-го року із ЗДА вивезено закордон товарів на 143,700,000,000 долярів. Імпорт за той самий час становив 94,500,000,000 долярів, так, що торговельний баланс виносить більше як 50 більйонів.

● **Полковник Джан С. Нікерсон** заявив, що хоч військовий суд і визнав його винним в тому, що він давав інформації непокликаним до того особам, він і надалі боротиметься пером за те, щоб армія мала право займатися продукцією керованих ракет. Але свої статті — сказав полк. Нікерсон, — він буде давати на перегляд відповідним військовим чинникам.

У СВІТІ

● **10-тисячна юрба японців** вітала оваційно прем'єра Нобосуке Кіші після його повороту із ЗДА до Токіо. У короткій промові до присутніх японський прем'єр сповістив, що переговори у Вашинґтоні, не зважаючи на їх коротке тривання, закінчилися дуже успішно для Японії.

● **Під час перебування** у новоствореній африканській державі Ґана провідник американських демократів Адлей Е. Стівенсон заявив, що майбутнє африканського населення у Південній Африці залежить від того, як розвинеться державність Ґани і яких успіхів доб'ється її населення.

● **30-го червня** ц. р. спека у Парижі досягла 95.7 ступнів. Внаслідок гарячі згинуло цього дня четверо осіб.

● **Булґанін і Хрущов** відклали свою офіційну поїздку до Чехословаччини. В політичних колах здогадуються, що сталося це у зв'язку із зростом незадоволення в тій країні, дуже подібного до минулорічного у Польщі. Незадоволення у Чехословаччині великою мірою посилює те, що в чехословацькому уряді і партії головну ролю відіграють сталіністи.

● **Під головною кватирою Об'єднаних Націй** у Ню Йорку відбулася в неділю 30 червня багатолюдна демонстрація мадярів і представників інших народів поневолених Москвою. Демонстранти вимагали негайної і рішучої акції в справі Мадярщини, особливо у зв'язку з проголошенням рапорту ОН про совєтську інтервенцію в тій країні, і домагалися негайного припинення масових депортацій мадярської молоді на Сибір.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник ukrainian daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОПАГАНДА „СПІВІСНУВАННЯ"

Як перед другою світовою війною в Америці на всі лади відмінялося слово „апізерство", себто угодівство, так і тепер в моді „коекзистенція". Ці два поняття, як і їх історія, подібні одне до одного, як дві краплі води. „Апізерство" — угодівство, символом якого була паломництво в 1938-му році тодішнього англійського прем'єра Невіла Чемберлена до Мюнхену, щоб в ім'я миру всілякими поступками та капітуляціями втихомирити навіженого Гітлера, що дало в результаті війну, тепер заступлено словом „співіснування", а все інше, вся — можна б сказати — комедія залишилась та сама, хоч і прийшли нові актори, бо давніші потратились, повмирали, згинули на шибениці чи з інших причин зійшли зі сцени.

„Співіснування" — це, без сумніву, підсунений Західові большевизмом давній „апізерський" трюк під новою вивіскою. Співіснування потрібне Москві для того, щоб виграти на часі, себто здобути собі час, потрібний на підготову до такої агресивної війни, яку можна було б виграти. Москва хоче тепер „співіснувати", щоб здобути собі час на вишкіл нових полків та на продукцію нових гармат і бомб, тепер уже атомових і водневих. Очевидно, що такого тимчасового „співіснування" потребує Москва й на те, щоб опанувати та сконсолідувати завжди непевну в диктатурах внутрішню ситуацію. Коротко: Москва потребує „співіснування" на те, щоб приготовитись тепер уже таки справді до оспіваного в комуністичному гимні „останнього і рішального бою".

Але не тільки большевики повторюють свій давній трюк з підсуванням вільному світові „апізерством" у новій, „співіснувальній" формі. Повторюється також вільний світ і, на жаль, повторюється в своїх помилках відносно московських хитрощів і підступів. Правда, ці помилки не є тепер такі великі, як були у зв'язку з „апізерством", бо вже не відбуваються під знаком „миру за всяку ціну", але вони все ж таки наявні і загрозливі.

Одним із прикладів таких співіснувальних тенденцій у вільному світі взагалі, а в З'єдинених Державах зокрема можна вважати ініціятиву Колумбійської Радіової Системи з переведенням і поширенням в Америці інтерв'ю з совєтським диктатором Хрущовим чотири тижні тому і з югославським „націонал-комуністичним" диктатором Тітом останньої неділі.

Подібно, як чотири тижні тому було з Хрущовим, так і тепер мільйони американців мали нагоду приглядатись гримасам Тіта і вислухувати його хитрі викрути у відповідях на поставлені йому запити. Щоб приподобатись американцям, які його оборонили від помсти Сталіна і годують та допомагають вдержатись при владі на спині югославського народу, Тіто хитро висловив суперечний хрущовському погляд про те, в якій системі житимуть наступні американські ґенерації. Хрущов ворожив, що ті ґенерації житимуть в „соціялістичній системі", а Тіто його „поправив", пророкуючи, що вони житимуть в такій системі, „яку самі собі виберуть". У такій суперечній ворожбі двох комуністичних диктаторів щодо майбутніх американських поколінь криється, здається, і вся суть розбіжностей між Тітом і Москвою. На всі бо інші запити Тіто повторив іншими словами те саме, що говорив Хрущов. Тіто схвалює те, що вчинила Москва на Мадярщині, бо інакше, мовляв, була б нова світова війна. Польща, в його опінії, устабілізувала свою внутрішню ситуацію і Захід не повинен пропагандивно заохочувати її до будь-якого „віддалення" від Москви, ну й головне — Захід повинен, на думку Тіта, змагати до співіснування з Москвою . . .

Так то американці вже два рази впродовж одного місяця мали нагоду вислухати аргументи комуністичної співіснувальної пропаганди з „найвищого рівня". Правда, виводи Тіта, як і раніше Хрущова, дістали відповідні коментарі, а проте ця практика з інтерв'ю з Хрущовим і Тітом є водою на комуністичний співіснувальний млин. Навіщо здались американцям ці інтерв'ю, коли наперед можна було знати, що в них буде сама потрібна тільки комуністам пропаганда? Якщо б американцям придалось якесь інтерв'ю, то в першу чергу з якимось сірим совєтським громадянином, або бодай одним із тих втікачів, що ризикують своїм життям, аби вихопитись з-під влади Хрущова чи Тіта. Бо коли совєтський громадянин, не зважаючи на можливість цензури і репресій, пише в листі до свого знайомого в Америці, що він очікує, коли нарешті впаде атомова бомба, щоб „стерла з лиця землі тих чортів у Кремлі, хоч би й разом з нами", то наполегливість Москви в пропаганді співіснування цілком зрозуміла, але з того ще далеко не виходить, що Америка має йти їй назустріч.

СПРАВА ПОЛКОВНИКА НІКЕРСОНА

Серед найширших кол американського громадянства, яке цікавиться проблемами оборони країни, особливо ж серед військовиків, велике зацікавлення викликала судова розправа, що відбулась минулого тижня в Гантсвілі, в Алабамі. Перед судом став Джан Чарлз Нікерсон, 42-річний полковник армії, вихованець академії у Вест Пойнті, герой останньої війни, нагороджений високими орденами, шеф відділу координації у дослідній стації керованих ракет в Редстоні, високий фахівець цієї військової ділянки. Первісне обвинувачення було таке страшне, що викликало сенсацію: зрада військових таємниць, поміч у шпигунстві, кривоприсяга і ціла низка менших закидів, які знеславлюють військовий мундур. Факт, що вже на початку розправи перед військовим трибуналом головний прокуратор, полк. Вільям Дж. Баррі, відкликав обвинувачення в шпигунстві і кривоприсязі, вказує на те, що справа була контроверсійна дуже спірна. На відповідні прохання команданта III армії ґенерала Томаса Гіді, який наказав перевести суд і оскаржителям, цей пішов на те, що відкликати ці два найтяжчі обвинувачення, мабуть, вплинули не тільки аргументи першорядних оборонців, відомих з попередніх відомих контроверсій, але й публічна опінія, виявлена у численних часописних статтях та листах до редакцій газет. У чому ж справа?

У затяжному спорі поміж суходільною армією і летунством, яка з цих двох частин збройних сил ЗДА найбільш здатна для досліджування, продукції й орудування новою зброєю — керованими ракетами — секретар оборони Чарлз Вилсон видав 26 листопада минулого року розпорядження, за яким передав летунству контролю над усіми ракетами із дальшим засягом як 200 миль. Водночас він обмежив компетенцію армії в ділянці керованих ракет тільки дослідами над такими родами зброї, які потрібні армії. Таким чином керована ракета „Юпітер", із засягом 1.500 миль, випродукована в дослідних лабораторіях армії і постійно вдосконалювана, стала взагалі під загрозою ліквідації, бо армії не вільно нею користуватись, а летунство поклало натиск на розвиток ракети „Тор". Полк. Нікерсон, який стояв у центрі спору про вищість ракет типу „Юпітер" чи „Тор" і компетенційне суперництво між суходільною армією та летунством щодо відання цією новою зброєю, дуже схвилювався своєю прогрою. Щоб спонукати секр. Вилсона змінити свою становище і приєднати собі різних впливових конґресменів, сенаторів та зацікавлених фабричних продуцентів і фінансистів, полк. Нікерсон почав їм розсилати різні документи в справі ракети „Юпітер", кваліфіковані військовими чинниками, як „строго довірочні". Між іншими документами, він поширив також свій власний таємний меморіял у цій справі. З отих документів можна було скласти собі уявлення про американські керовані ракети, про те, як іде продукція „Юпітера" та які його бойові прикмети. Між особами, що їх полк. Нікерсон втягнув у коло втаємни-ченних, був також редактор „Міссайл енд Ракетс", Ерік Берґавст. Незабаром після отримання від полк. Нікерсона документів, про які сам полк. Нікерсон зазначив, що вони строго довірочні і які він жадав якнайскорше повернути йому, — редактор Берґавст звернувся по візу на виїзд до СССР. Цей факт викликав велике підозріння. Командування армії і секретаріят оборони занепокоїлись, зідкіль в руках різних політиків, фінансистів і промисловців появились документи про ракети, які ще знаходились у стадії досліду. Відразу виявилось, що постачав їх сам полк. Нікерсон. Переведено у його домі ревізія виявила, що й інші засекречені військові документи не зберігалися ним так дбайливо, як того вимагають військові приписи. В січні цього року полковника Нікерсона звільнено з його військового становища і обмежено йому свободу руху, щоб він завжди був до диспозиції влади. Потім рішено віддати його під суд.

Довкола цієї справи створились відразу два табори. Палкі оборонці полк. Нікерсона вбачали в ньому виключно ідеаліста і піонера, обдарованого здібністю передбачати далеку майбутність. Він захоплений ідеєю керованих ракет ще тоді, коли німці почали вистрілювати свої перші „V 1" і потім „V 2" проти Англії. Головно його старанням запрошено до ЗДА німецьких конструкторів цих перших керованих ракет, які почали вдосконалювати цю зброю для Америки. Ці німецькі вчені, як д-р Вернер фон Браун і д-р Ернест Штулінґер, вже натуралізовані американці, висловлювали весь час і також перед судом з найвищими похвалами про полк. Нікерсона. Мовляв, він єдиний зрозумів величезне значення керованих ракет у майбутній війні. І тому, дуже дбав для добра Америки боронив розвиток керованих ракет, у спорі з летунськими старшинами, які звичайно ставились до цих ракет з меншою увагою. І з секретарем оборони Чарлзом Вилсоном, який „прислухується не йому, Нікерсонові, та вченим винахідникам-фахівцям, а летунським старшинам. Д-р Вернер фон Браун заперечив практичну можливість стовідсоткового збереження таємниць, коли водночас треба старатися здобути фінанси, необхідні для вдосконалювання цієї зброї. Щоб їх здобути, казав він, треба пояснювати заінтересованим членам Конґресу, які призначують гроші, фінансистам і промисловцям, у чому річ, — а це вже порушує суворі військову таємницю. Він рішуче боронив також названого американського журналіста, як видатного фахівця в ділянці керованих ракет, і виключав можливість, щоб цей журналіст міг зрадити ворогові американські військові таємниці. Противники полк. Нікерсона закидали йому не тільки недбайливе відношення до таємних військових документів, а й, зрештою, він і сам признався, але й надмірну амбіцію, нехтування цілістю військового плянування та брак почуття дисципліни щодо вищих військових чинників.

У спорі довкола „справи Нікерсона" дуже часто наводиться паралеля із „справою Мічелла". Мається тут на увазі Вільяма Мічелла, піонера американського військового летунства, який у першій світовій війні послідовно і вперто боровся за розвиток військового летунства, не знаходячи для своїх ідей і концепцій належного зрозуміння у тодішньому військовому керівництві ЗДА. Вже як ґенерал, Вільям Мічелл закинув публічно військовому і морському департаментам „брак компетенції, злочинне занедбання і майже зрадницький підхід до справ державної оборони". Тодішній президент Кальвін Кулідж поставив його перед ґенеральський суд, який 17 грудня 1925 р., не розглянувши суті закидів збоку Мічелла, усунув його з армії на п'ять років. Він помер у 1936 році, а вже через три роки після того на европейському фронті другої світової війни виявилась вирішна роля летунства. Катастрофа під Перл Гарбором доказала правдивість пророчої візії Вільямса Мічелла, який передбачав, що „одної гарної, сонячної неділі" Японія своїм могутнім летунством нападе на ЗДА. У двадцятиріччя засуду Мічелла, в 1945-му році, Сенат реабілітував його, підвищивши посмертно до ранги ґенерал-майора і надавши йому найвищу нагороду „Медалю Чести".

Можливо, що ця паралеля вплинула на те, що суд виніс на полк. Нікерсона дуже лагідний вирок: урядову догану, припинення на один рік його військової ранги та щомісячне відтягнення по 100 долярів з його платні впродовж 15 місяців. Полк. Нікерсон прийняв вирок і заявив опісля журналістам: „Я провинився і мене справедливо покарали".

НЕОПАНОВАНИЙ ПАРТІЄЮ БУНТ ПИСЬМЕННИКІВ

У місяці травні відбувався в Москві третій пленум правління Спілки письменників СССР, скликаний з метою змусити деяку частину письменників підкоритися партійній лінії і засудити, як помилкову і шкідливу, попередню свою творчість. Однаце ці письменники рішуче відмовилися виступати на пленумі. Це був своєрідний протест проти насильства партії над літературою. Але партія залишилась незадоволена і виступами тих письменників, які, спонукані страхом, незаслужено критикували твори своїх колеґ. Преса вважає незадовільними виступи Федіна і Долматовського, які мали пояснити, чому так трапилось, що серед московських письменників поширились небажані для партії погляди. З усіх заяв видно, що письменники глибоко розчаровані комунізмом і тяжко відчувають партійну диктатуру над собою. Н. Черткова на пленумі заявила: „Дивно і гірко сказати: підсумки 20-го з'їзду КПСС обговорювали всі совєтські люди, не обговорювали їх лише письменники Москви". Інший промовець Буков сказав: „У мене не вкладається в свідомості, що деякі письменники, які сорок років дихали повітрям Октября, могли вимагати усунення партійного керівництва літературою".

Письменники зовсім не хочуть обстоювати тих принципів літератури, які силою накидає партія. Московський критик Якименко запитував: „Чому трапилось так, що в той час, коли обпльовували совєтську літературу, коли намагалися знищити методу соціялістичного реалізму, в деяких журналах не появлялося жадної справжньої відповіді критикам соціялістичного реалізму?"

Серед московських письменників створилася велика група, яка останнім часом виступала з сміливими заявами, з глибоко і правдиво критичною літературною продукцією. З преси видно, що їх підтримували читачі і інші письменники, коли вони виступали на зборах і боронили свої погляди. Але коли їх почали обвинувачувати в тому, що вони ширять буржуазні погляди і малощо не діють за вказівками „західніх імперіялістів", тоді ці сміливі письменники рішили мовчати. На багаторазові заклики говорити вони не відгукувалися. Вся увага пленуму була скерована на них. Особливо дві промови — Соболєва і Суркова — що були голосом партії на пленумі, довго переконували письменників — протестантів виступити і засудити свої погляди.

Соболєв говорив: „Хочуть наші товариші того чи не хочуть, але вони самі накликають на себе дуже тяжкі обвинувачення в групових інтересах . . . Як же можна мовчати? . . . Відомо, що в музиці павза виражає інколи більше почуття і думок, ніж мелодія чи акорд. Ваша мовчанка небезпечна . . . Що вона значить? Що в ній захована? . . . Патос жертвенности? Мине ще рік-два, і забудуться ці „ґеніяльні", „незрозумілі" оповідання, романи, вірші. Так, забудуться. Це — піна на хвилі, що прокотилася нашою країною після 20-го з'їзду партії. А піна, як відомо, лопається . . . Чи ви знаєте, що в західній пресі до вас, які сьогодні мусіли б виступити, скерована підбадьорювальні лицемірні почуття, що до вас простягається „дружня" рука з отрутою? . . Чи знаєте ви, що вас закликають до повного мовчання?"

Сурков говорив: „Капіталістичний світ не залишає своїх плянів агресії проти соціялізму, він завжди робитиме спроби знайти серед наших письменників нестійких і слабих, щоб через них внести розклад і сварку в середовище інтеліґенції, посварити її з партією і народом . . . І дивно, що на цьому пленумі наші товариші рішили відмовчуватись, не довіряли пленумові свое кредо, свої сумніви і свої переконання . . . Я хотів би висловити побажання, щоб ми, москвичі, в наступних дискусіях, відвертих і гострих, допомогли товаришам порушити одностороннє обтяжливе мовчання і довести до кінця вияснення наших позицій . . . Було б надзвичайно шкідливо, коли б ми потрактували діяльність нашого пленуму, що пройшов з великим піднесенням політичних пристрастей, якимось сиґналом по інакодумаючих в літературно-творчих питаннях".

На пленумі письменників атмосфера була така драматична й напружена, що на ньому не відважились висту-пати партійні наглядачі Шепілов і Поспелов, які слідкували за ходом дискусій. Цей пленум — це невдалий суд над чесними й сміливими літераторами, які не побоялись партійних погроз. Суд не вдався тому, що симпатії залишилися по боці цькованих письменників, а партійні тиради звучали не переконливо і тільки компромітували партію. Саме письменники визнали роман Дудинцева „Не хлібом єдиним" за найкращий, і не письменники, а партія через своїх аґентів почала засуджувати небезпечні для неї твори.

Треба ще вказати на розміщення сил: хто на якій стороні. Непокірність партійній лінії в першу чергу виявили російські письменники неросійського походження (Крон, Алігер, Шагінян, Казакевич, Кабо, Рудний, Антокольський, Паустовський, Євтушенко і ін.) та молодша ґенерація російських письменників (Дудінцев, Гранін, Яшин, Овсчін, Турков і ін.). Російські письменники старшого покоління за незначними винятками сліпо йдуть за вказівками партії. Частина письменників спочатку підтримувала непокірних, але пізніше, певно під впливом страху, заломилася і погодилась на партійне керівництво літературою.

Той факт, що на сороковому році партійної диктатури міг статися бунт письменників, глибоко компромітує комуністичну партію в очах цивілізованого світу і показує її як реакційну, антинародну силу.

Л. Лиман

НАЙВПЛИВОВІШІ ЛЮДИ СВІТУ

Хоч у більшості держав світу панують демократичні, а в деяких так звані „народно-демократичні уряди, все ж таки долю нашого світу вирішують найвизначніші постаті. Кого можна зарахувати до тих кількох осіб, які мають найбільшу силу і владу в своїх руках і від яких залежить, в добі водневої бомби, життя соток мільйонів людей?

Сеньйор американських політичних аналітиків і політичний коментатор радіової й телевізійної програми Нешенел Бродкестінґ Корпорейшен, 79-річний Г. В. Калтенборн, який особисто розмовляв майже з усіми найвизначнішими постатями нашої доби, зараховує до найвпливовіших осіб сучасности президента Айзенгавера, Нікіту Хрущова, Мао Тсе-тунґа, Папу Пія XII, індійського прем'єр-міністра Джавагарлала Неру і югославського маршала Тіта.

Калтенборн твердить, що впливові люди не мусять мати до свого розпорядження десятків чи сотень озброєних дивізій, літаків і танків, бо велике значення має також і моральна сила. Під час останньої війни Сталін залив, що з Папою Пієм XII не треба рахуватися, бо він не має озброєних дивізій, але Айзенгавер, коли був найвищим командантом Північно-Атлантійського Оборонного Порозуміння, заявив, що у всякій війні головним чинником перемоги є моральна сила. Тому при вирізнюванні найвпливовіших людей сучасности треба брати до уваги і їхні моральні сили, а не тільки матеріяльні.

Немає найменшого сумніву, що президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер, — наймогутніша й найвпливовіша постать. У віці 66-ох років його переобрали на голову наймогутнішої держави, і він втішається найбільшою популярністю в світі. Його престиж стоїть дуже високо і в цій країні, і його політичні противники не важилися атакувати його навіть під час не дуже делікатно веденої виборчої кампанії минулого року.

Американська Конституція дає такі великі права своєму президентові, яких не має ні один монарх чи прем'єр-міністер у країнах вільного світу. Конґрес не має права скинути президента, хіба тільки у випадку державної зради. Та американський Конґрес дав Айзенгаверові ще й додаткові повновласті, яких не передбачає навіть Конституція.

На Далекому Сході справу миру між Формозою та комуністичним Китаєм має вирішувати Айзенгавер. Те саме відноситься і до Середнього Сходу, де, згідно з ухвалою Конґресу, Айзенгавер має право ужити американських збройних сил для припинення комуністичної аґресії. Конґрес дав повновласть Айзенгаверові вирішувати, коли можна вжити наймогутнішої в світі зброї — водневих та атомових бомб для оборони ЗДА і інших країн вільного світу.

Президент ЗДА є командантом усіх збройних сил З'єдинених Держав, він сам керує її закордонною політикою, він може впливати на опінію країни при допомозі пресових конференцій, телевізії та радіо. І тому сміливо можна твердити, що немає іншої особи в світі, яка мала б більшу силу, як Айзенгавер.

Калтенборн ставить на другому місці провідника Комуністичної партії СССР — 63-річного Нікіту Хрущова. Хрущов нібито не має такої влади, яку мав його попередник Сталін, але в дійсності в тому нібито „колективному проводі" є справжнім диктатором і ініціятором усіх тих політичних, внутрішніх і закордонних, акцій, які переводить Москва. Хрущов контролює тайну поліцію, тримає своєю диктаторською рукою своїх сателітів і він рішатиме, коли СССР кинеться війною на вільний світ, якщо взагалі може його поневолити. Айзенгаверова сила і вплив засновуються не тільки на матеріяльній силі, але й на моральних його вартостях, які зробили американського президента найпопулярнішою людиною в світі. Сила Хрущова — це його тайна поліція в межах СССР і його панцерні дивізії та воднева бомба. Його слухають, бо бояться.

64-річний Мао Тсе-тунґ виконує диктаторську владу над 600 мільйонами китайців. Він народився в селянській родині, але дістав модерне виховання. Зачитуючись марксизмом і ленінізмом, він пізніше став комуністом, але ніколи вповні не визнавав над собою авторитету Сталіна, після смерти якого його незалежність від Москви ще більше скріпилася. Червоний Китай не можна вважати за сателіта Москви, бо Мао Тсе-тунґ веде китайську, а не московську політику. Правда, Пейпінґ залежний від Москви, бо тільки від неї може діставати воєнні матеріяли та машини. Але Мао Тсе-тунґ для Китаю здобув Тибет, частину Монголії, Північну Корею, Північний В'єтнам і деякі острови на Жовтому морі та збирається здо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(7)

Здалеку хтось ішов, уважно і поволі. Він здержав віддих. Спершу годі було вгадати, з якого боку чутно кроки. Здавалося, що хтось надходить зі сливи відного каналу.

— Це ти! Треба відійти трохи назад!

Закрив долонею ліхтарку і лише крізь пальці пускаючи тонке пасмо світла, рушив кілька кроків назад. Знову наслухував.

Ішло більше людей. Розрізнював уже докладно.

— Це може бути Славко з шефом, або поліція. Якщо б це була поліція, то нікоди не змогу довести, що це не я його вбив.

Вдивився пильно в темінь і старався вгнати, скільки йде осіб.

— Ні, неможливо, щоб це була поліція. Це наші. Адже якби Славко стрінув був поліцію, був би тричі вистрілив. Це наші!

Кроки наближалися. І нагло об вогкі, темні, осклизлі стіни каналу відбилося світло, раз, другий третій!

— Уф! — відідхнув. — Наші!

Витягнув ліхтарку й дав сиґнал. Світло наближалося. Він вийшов проти них.

На овиді появилася тіні. Світло ще мигнуло раз, другий і третій.

— В порядку! — сказав півголосом, віддаючи знову сиґнал.

Постаті наблизилися. Було їх шість. Наперед висунувся високий, стрункий чоловік, який, навіть не вітаючися, спитав.

— Де труп?

— Тут, шефе! — засвітив ліхтарку.

Всі підійшли ближче. Високий, якого звали шефом, нахилився над вбитим, при помочі ліхтарки пильно розглядаючи його обличчя. Всі інші перезиралися між собою.

Шеф випрямився, поглянув на вбитого і сказав.

— Я його не знаю. Погляньте, будь ласка, може з вас знає хто це обличчя.

Чотири нахилилися над вбитим і зараз же один із них звернувся до шефа.

— Я його знаю, шефе! Він минулого року робив у нашій редакції трус. Це політичний аґент Руцький.

Шеф здригнувся.

— Ви певні цього?

— Зовсім певен! Можете ствердити! На лівій руці на малому пальці він має близну.

Шеф підійшов до вбитого, відвернув ліву руку й освітив палець: поздовжна біла близна заблистіла до світла.

— Несамовита історія! — шепнув.

Хвилину подумав і звернувся до інших.

— Товариші, цю справу треба передумати. Сьогодні вівторок, в п'ятницю стрічаємося в лазні. Я буду там між 11-ою і 4-ою по полудні. Може прийти, хто схоче. Славко необов'язкові. Ви, Ромку, прийдете обов'язково. Інші, як хочуть. Звичайно, що роботу припинити й уважати на себе. Хтось є на нашому сліді. А тепер всі розходимося, тими самими шляхами, що прийшли. Я піду туди.

І шеф вказав рукою сліпу відного каналу.

— Шефе, а може краще не йдіть туди. Там може бути поліція.

— Ні, товариші, я цю справу мушу прослідити. Не бійтеся, якщо б там ждали мене, то я вийду зовсім іншим виходом. Адже ж знаєте, що мені сіть підміських каналів не чужа. Так до побачення, товариші, увага на себе й на інших.

Чотири завернули назад, два пішли просто, а шеф залишився при вбитім. Хвилину постояв, відтак вневнившися, що кругом панує тиша, засвітив ліхтарку, відгнув рукавички й навколішках уважно перешукав всі кишені плаща й вбрання, але нічого не найшов. Узяв голову вбитого в руки й поводив обережно: над шиєю видніла глибока рана. Чашка заломана, обкипіла кров'ю.

— Удар твердим предметом зблизька! — подумав.

Положив знову уважно голову вбитого на землю, обтріпав руки і встав. Посвічуючи ліхтаркою, пішов у сліпу вітку, пильно дивлячися на землю. Але в товстій глині годі було найти виразний слід. Відного скінчилася і вузька камінна рура, мов комин, ішла вгору. Крізь решітку вгорі було видно відблиски реклямних світел. Хвилину надслухував, погасив ліхтарку, і, скинувши рукавички, впевнився, чи є револьвер в кишені. Відтак безшелесно, як кіт, почав дряпатися вгору, хватаючися то тою, то тою рукою сильно вмурованих в комин залізних гаків.

IV
Ревізія

Уже сіріло, коли Ромко вернувся до хати. Застукав до кухонних дверей і хвилину чекав на гайну, поки слуга не відчинить дверей. Все спало. По хвилині в кухні засвітилося, і заспаний голос Євки спитав:

— Хто там?

— То я, Євцю! — відповів Ромко.

Заскреготів ключ у замку, і двері відчинилися. Ромко тихенько ввійшов до кухні й поволі зачинив за собою двері.

— Євцю, не говоріть, коли я прийшов! — сказав до слуги, коли дівчина, чухаючися в голову, глянула на годинник.

— А як пані спитаються, коли панич прийшли, то що маю сказати?

— Прошу сказати, що не знаєте.

Дівчина позіхнула.

— Та добре, але що панич так люблять по ночах волочитися!— не втерпіла. — А прийдеться вставати рано, то воламе не стягнеш! А пан професор гніваються.

— Добре, добре! Добраніч! — закінчив розмову Ромко.

— Добраніч!

Поволі зачинив від кухні двері. В мешканні було тихо. Всі спали. Ромко навшпиньках перейшов сіни й тихо відчинив двері до своєї кімнати. Двері до кімнати Стефи були відчинені. З другої кімнати доходив сопіт батька й тихий віддих матері.

— Все в порядку! — подумав заспокоєний і уважно зробив кілька кроків.

Ліжко у Стефчиній кімнаті заскрипіло й почувся шепіт:

— Ромку, то ти?

— Я, я! — нетерпеливо прошептав. — Тихо там!

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ІНТЕНАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕН-КЛЮБІ

В понеділок, 13-го травня 1957 року інтернаціональний ПЕН-клюб (Інтернешенел ПЕН Клаб, Сентер фор Райтерс ін Екзайл), створений в Лондоні за ініціятивою відомої польської письменниці Марії Кунцевіч, відбув вечір, присвячений українській літературі.

Доповідь вечора — „Література межової ситуації" — опрацював Юрій Лавриненко-Дивнич (переклад на англійську мову Желі Васильківської, читала Лариса Кукрицька).

В приміщенні Фундації Вилсона в Ню Йорку п. Дж. І. Дука, румунський письменник і дипломат, відкрив вечір і представив численній і різнонаціональній публіці Ю. Дивнича і Ларису Кукрицьку, дуже тепло і щиро висловлюючись і про прелеґента і про незвичайно складні проблеми української літератури. Зараз після відкриття говорила п-ні Марія Кунцевіч (почесний президент ПЕН-клюбу), відмітивши, що це перший вечір української літератури в історії ПЕН-клюбу, — подія, яку вона щиро вітала, й одночасно звернула увагу присутніх, що на протязі існування ПЕН-клюбу письменники різних національних приналежностей жили у найбільшій дружбі і гармонії, і цей факт треба було б взяти за приклад в усіх проявах життя східньоевропейських народів.

У своїй доповіді (що слідувала зараз же після короткого слова письменниці Кунцевіч) Ю. Лавриненко-Дивнич заторкнув проблему скрайньо критичної, межової ситуації, в якій опинилось людство східньої Европи після першої світової війни, а сателітні країни після другої. У першій частині доповіді прелеґент в загальних, европейських аспектах проаналізував проблему межової ситуації, — в другій зупинився на прикладах цієї духової катастрофи в українській літературі.

Почав Юрій Дивнич із дискусії п'яти друзів-інтелектуалів у приватному домі в Мюнхені 1932 році, саме напередодні катастрофи Німеччини й Зах. Европи. Дискутанти глибоко відчули й усвідомили прихід духового упадку, і відразу перед ними виросло питання: що робити? Слово зайняв Шпенґлер (один з п'яти інтелектуалів) і відразу ствердив, що за пізно вже робити прямий спротив. І фізичний. І духовий. Во бувають ситуації в історії людства, коли „активний противник може більше прислужитися ворогові, ніж прибічник". Така історична ситуація — подібна до розгромленої армії, де „відповідальність перевалюється усією своєю вагою з ціллю на одиницю, наслідком чого відповідальність одиниці підноситься понад себе саму. Одиниця вступає в момент останнього рішення, яке схвалюється найвищою мірою індивідуально. Тут можуть трапитись речі, що межують з чудом". Людина в момент оцього останнього рішення (до якого потрібна або точна зорієнтованість, або віра) здібна на діла, які можуть до найбільшої міри вплинути на історичне майбутнє людства. Людина здібна тоді „вловити те духове нове", — може інтуїцією, або розгадкою, як казав Шпенґлер, збагнути, „на якій саме лінії загибаюче черкається об народжуване".

Проблему Заходу Юрій Дивнич протиставить далеко глибшій проблемі Сходу — правдивій межовій ситуації, бо „Шпенґлер не знав, — каже Юрій Дивнич, — що таке смерть нового, ... криза Заходу ... не доходила дійсно граничної ситуації. Адже західній тоталітаризм, як вершок західньої кризи, означав радше якусь ракову опухлину, видалену хірургічно через другу світову війну. Ні в хворобі, ні в її операції не було народження нового, а радше самооборона старого. Далі Шпенґлер не знає межової ситуації, як тривало-прогресуючої кризи, як тривалої долі. Шпенґлерів момент останнього рішення є драматичний к у л ь м і наційний пункт — межова точка, а не динамічна лінія кризи. І потім: Шпенґлерова відповідальна одиниця не знає такого феномену, як роздвоєння, бо поле битви тут лежить ще поза межами території індивідуальної душі, а не в самій душі. Шпенґлерова відповідальна одиниця ще не знає компромісу з дияволом, як залізного диктату історії, як волі ... Божої".

Як протилежність — на Сході „сорок років межової ситуації", де знищений суспільно-політичний лад окремих народів (1919-21), і „підпали пляновому нищенню не тільки національно-культурні спільноти, а й сама субстанція людини, як сфера духова (1931-36). Битва переноситься із суспільного поля на територію душі одиниці. Відтепер одиниця розколюється і воює не тільки з ворогом, а й сама з собою". Воротьба іде в рамках індивідуальних, кожний іде і приймає рішення по своєму. Як приклад, Юрій Дивнич навів чотири рішення найбільших постатей в українській літературі підсовєтської доби:

1. Гра з дияволом: П. Тичина

Один з найвизначніших ліриків східньої Европи 20-го століття, майстер поезії, що пройнята музикою універсуму, прозорістю, світлом („Сонячні кларнети"). Пізніше творець лірики трагізму („Замість сонетів і октав", „Плуг", „Вітер з України"), в якій глибоко і з великою силою малює свою добу і людину цієї доби. І на цьому кінець. Москва починає натиск на саму душу українського народу, приходить час межової ситуації, час індивідуального рішення — і Тичина, найбільший поет України, йде на компроміс з дияволом, чинить насильство над своєю творчістю і своєю душею (творячи безвартісну пропаганду). Тичині не заборонили писати, як Шевченкові, а навпаки, змусили, „щоб душа поета не стала притулком підпільного духового сонця". Отут і трагедія людини. Отут і межова ситуація, як доля життя. І людині, яка сама себе мусить повільно убивати, належить тільки співчуття.

2. „Смертю смерть" ...
Микола Хвильовий

Найбільший письменник і есеїст 20-их і 30-их років. Людина великої духової сили і глибини, що карбувала обличчя культурного розвитку свого часу. Його творчість позначена „радістю відродження і болючою тугою приречености", мов би передчуваючи, що йому дано зродити нове і згинути відразу. В час, коли вже не можна було жити власним життям, коли треба було вбивати душу — Хвильовий вбиває тіло. Смертю своєю робить сильний удар по комунізмі, і рятує своє духове життя.

3. Шлях на Голготу —
Микола Куліш

Єдиний український драматург великого формату. У своїх драмах, вживаючи гумору і трагікомедії, як засобів, завдавав великих ударів у саме серце комунізму. „Його деб'ютом, — пише Ю. Дивнич, — була драма „97", в якій на тлі катастрофального голоду 1921 року людина стоїть на незрівняній етичній висоті". В інших творах Куліш висміває „старшого брата" й русифікацію, український провінціоналізм та „будівництво соціялізму методом руйнування людини". Останім рішенням Куліша було випити чашу долі до кінця — шлях на сибірську Голготу і смерть.

4. „Слабість", як остання зброя
Теодосій Осьмачка

Великий індивідуаліст. Апостол правди. Єдиний із згаданих чотирьох постатей, що живе, як людина і мистець. В нічому не пішов на компроміс з большевизмом. Після арештування вибирає „слабість", як зброю, — вдає божевільного і в несамовитих обставинах, між божевільними, переживає всі страхіття, і в 1941 році виходить жити собою. Його творчість — величезної сили. Універсальна. Поет в ім'я любови і правди не вагається кинути в очі прокльон не тільки людству, а й цілому космосу. Осьмачка сьогодні найвизначніша постать в українській

Чотири характерні приклади останнього рішення в межовій ситуації. Далеко не все. З української літератури пропало 223 письменники й поети. Кожний з них мав своє індивідуальне рішення. Межова ситуація триває далі. Є і нові рішення. Є смерть. Але у смерті народжується нове, яким позначиться завтрішній день.

В. Б-к

Найпливовіші люди світу

(Закінчення зі стор. 2-ої)

бути Формозу. Часописи пишуть про нього мало, бо він не любить реклями. Проте, в останньому часі у вільних державах щораз більше говориться про визнання комуністичного Китаю і про збільшення торгівлі з ним, а це є однозначне зі зростом впливів Мао Тсе-тунга.

Папа Пій XII є найстаршим між впливовими в світі людьми. Його сила полягає в моральному впливі на майже пів мільйона католиків в цілому світі, а його помічники — це 360.000 священиків. Політичне значення Папи Пія XII проявилося в Італії після закінчення другої світової війни, коли він безпосередньо впливав на вибори в тій країні і допоміг перемогти комуністів. Москва добре розуміє силу впливів Папи Пія XII і тому так завзято поборює його, друкуючи величезними (також і українською мовою) скеровані проти нього пашквілі. Папа має вплив і за залізною заслоною, як це видно на прикладі кардинала Вишинського, який таки дістав дозвіл від Гомулки поїхати до Риму по кардинальські відзнаки.

68-річний індійський прем'єр-міністер Неру є також і духовим провідником 375 мільйонів індійців. Він був адвокатом, але політичні події зробили з нього оборонця волі многомільйонового народу. Неру, на відміну від Ґанді, є не теоретичним, з практичним політиком. Він — соціяліст і вже десять років є прем'єром, тобто дійсним володарем тієї великої держави. Неру — єдиний політик, якого радо вітають і в Москві і в Вашингтоні. Він — оборонець невтралізму Індії в майбутній війні і поборює комунізм в Індії, але не хоче приставати до політичних союзів, які ставлять собі ціллю поборювати комунізм в ширшому маштабі.

Неру мусять шанувати обидва ворожі табори в світі. Індія стає державою, яка має вплив у світі. Проголосивши невтральність Індії, Неру підніс значення своєї країни на міжнародному політичному форумі і став поруч з тими особами, які мають найбільші впливи в світі.

Калтенборн зарахував до найбільш впливових осіб і югославського маршала Тіта, але ми гадаємо, що його вплив далеко не такий, як згаданої вище п'ятки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Жалобна Академія для вшанування св. пам'яті Гетьманича Данила Скоропадського

Пошану св. пам'яті Гетьманичеві Данилові віддало Шикаґо Великою Жалобною Академією, що її зорганізував Громадський Комітет, зложений з більшости шикаґівських Організацій і Товариств. Програма академії, що відбулася в суботу 8 червня ц. р., витримана у трагічній поважі, пройшла на видному від пересічного, мистецькому рівні. Сумна мовчанка, що була відповіддю виконавцям, замість звичайних оплесків, створила жалібний настрій, що приневолював призадуматись над передчасним відходом тієї безперечно великої індивідуальности, що так беззастережно віддала українській державницькій справі усю здібність свого ума та патріотичне почування свого серця.

Академію відкрив відомий діяч п. Филип Васильовський. Властиву промову виголосив гість з Дітройту, — д-р Степан Горак; вона і своїм змістом і своєю формою була справді гідна свого призначення. Прапори, опущені до половини машту під спів „Ой Морозе, Морозенку" у виконанні членів Хору „Сурма"; баритонові соля д-ра Івана Рудавського, хорові пісні Хору СУМА-Північ ім. Павлушкова під управою дир. О. Плешкевича, дві точки камерної музики у виконанні Струнного квартету в складі пп. І. Поваляченка, М. Дуди, П. Маха і Т. Крузіч, — мали добре доповнення у рецитаціях юнака-пластуна — Ю. Миськова та в глибокій інтерпретації вірша Олеся Бабія — у виконанні п. Роми Турянської.

Заля Шопена не була така повна, як під час промови Покійного в ній на Святі 1-го Листопада, улаштованому Лігою АУП в 1953 році.

В загальному слід ствердити, що Шикаґо, де Покійний був відомий особисто, бо побував в цьому місті в 1938 і 1953 роках і зумів позискати його симпатії і серця завдяки своїм особистим і духовим прикметам, гідно і достойно вшанувало пам'ять тієї Людини і Громадянина-українця, який згас в силі віку 23 лютня 1957 року у Лондоні.

Н.

● У Дюнкірку (Франція) відкрито пам'ятник в честь британців, що згинули під час евакуації британських військ з Франції в 1940 році.

● Нюйоркська поліція проголосила амнестію всім тим особам, які добровільно здадуть неправно посідану ними зброю. Впродовж місяця здано на поліції 347 штук різної зброї.

Короткі Вістки

● У Мілвокі, Висконсин, відбулося весілля 21-річних Мері Л. Вернер і Ліленда Камінґса, на якому, крім 163 гостей, були присутні тільки батьки молодої. Батько молодого вніс судову скаргу проти батьків жінки свого сина за те, що фінансовою допомогою та обіцянкою дати працю на 25.000 долярів річно, приманили молодого Камінґса і відтягнули його від батьків і від Римо-Католицької Церкви. Молода належить до Лютеранської Церкви.

● Національне Зібрання Південного В'єтнаму вирішило знаціоналізувати весь маєток колишнього імператора країни Вао Дая, здетронізованого у жовтні 1955 року. Вао Дай перебуває тепер на еміґрації у Франції.

IV Наукова Конференція Математично-Лікарської Секції НТШ

Дня 25 травня 1957 року відбулася четверта Наукова Конференція Мат.-Прир.-Лік. Секції НТШ в Домі Культури в Ню Йорку. Конференцію відкрив в 2-ій годині по полудні директор Секції проф. дипл. інж. Микола Зайцев, вітаючи присутніх членів Товариства і гостей.

Серію доповідей започаткував секретар Секції проф. д-р Осип Андрушків (ЗДА, Сетон Гол Університет, математика), представляючи нову методу для одержання критерії на спільні корені поліномів, в праці „До теорії виключення". В дискусії д-р В. Захарків обговорював випадок, коли один з поліномів має многократні корені, а п. В. Петришин піддав суґестії щодо використання деяких новіших робіт дотично детермінантів безконечного ряду, коли б цю теорему поширити на цілі трансцидентні функції.

Черговий доповідач проф. інж. Микола Зайцев (ЗДА, Дослідні лябораторії Ф. Бекер, хемія) підкреслив у своїй доповіді „Селективність гідрогенізації в застосуванні до сполук, що мають гідроксільну групу і подвійне в'язання в молекулі" дуже важливе у всесвітній кемічній індустрії питання про відношення селективности до активности каталізаторів. Важливість проблеми в цьому, що ці дві властивості часто стоять до себе у відворотному відношенні. Трудність у найденні певного оптимума є ще і в цьому, що треба брати на увагу і кошти продукції. Досліди із шляхетними металами плятинової групи переводив доповідач з різними матеріялами. Контроля процесів крім хемічних методів, провадилася модерними фізичними методами, як наприклад, інфрачервоне спектрум, визначення діелектричної константи і т. ін. Деякі процеси, як наприклад, для продуктів, що відповідають поданій вище назві доповіді, опрацьовано цілковито і вони є готові до опатентовання. В дискусії проф. Л. Зафійовська заторкнула проблему інших металів з групи палладіюм, а проф. д-р Ю. Мачук підкреслив адсорбційні властивості палладіюм.

Доповідь проф. д-ра Олександра Архімовича (ЗДА, Український Технічний Інститут, агрономія) під заг. „Селекція зернових культур на Україні" прочитала проф. Н. Осадча-Яната, дійсний член Секції. В доповіді представлений занепад селекційних станцій на Україні. В дискусії, в якій взяли участь проф. М. Зайцев і доц. Г. Петриченко, виснено, що причиною цього занепаду є „вчення" т. Лисенка, яке неґує ґенетику з огляду на те, що її наукові висліди стосуються теж людей, а це не йде по лінії партійних канонів.

Філософічного і світоглядового характеру була доповідь д-ра Володимира Калини (ЗДА, фізика) на тему „Антиматерія — гіпотеза неґативного простору". Основуючись на симетрії в природі, доповідач поставив гіпотезу антикосмосу, що був би виповнений антиатомами із неґативними протонами і позитивними електронами і для якого, на його думку, властивим математичним описом простірних відношень була б геометрія Лобачевського, так як для нашого космосу властивою є Ріманова геометрія. Доповідь викликала дискусію, в якій взяли участь пп. Андрушків, Петришин, Петриченко, а згодом проф Єфремов. Цей останній підкреслив, що гіпотезу антиводня (неґ. протону) поставив він ще тридцять літ тому назад.

Короткий зміст доповіді неприсутнього д-ра Романа Лисяка (ЗДА, Стейтова Школа, медицина) на тему „Лікування звичайного герпесу хініною" прочитав проф. О. Андрушків. На думку автора доповіді подана ним метода є найкоротшою із досі знаних метод лікування цієї хвороби.

Чергова доповідь проф. д-ра Юрія Мачука (ЗДА, Пенсилвенський Університет, фізика) на тему „Температурна залежність електричних параметрів у кристалах сіліція" викликала багато зацікавлення проблемою властивостей сіліція. Кристал сіліція може виступати у трьох формах під електричним оглядом, іменно як ізолятор, півпровідник неґативного типу і півпровідник позитивного типу. У своїх дослідах, що їх доповідач знаменито ілюстрував відповідно розмальованими таблицями, найшов він потвердження проф. Шоклі, лавреата Нобля з 1956 року. Що більше, граф залежности іньскційної фракції (сочинника ґамма) показався рівнобіжною лінією до оси температур лиш в переділі плюс 50° мінус 20°. Це означає, що лиш в таких температурах можна вдержати апаратуру під час дослідів у належному стані. В дискусії д-р В. Захарків ствердив, що тепер вживають у низьких температурах певної рідини, яка далеко краще надається до експериментів чим транзітори, натомість має цю неґативну прикмету, що її треба завжди вдержувати в низькій температурі.

Доповідь „Про тумор у судака" проф. д-ра Юрія Русова (Канада, Університет Монтреал, біологія) представила проф. д-р Л. Зафійовська, підкреслюючи цікаві спостереження, що їх автор перевів над цією рибою. Присутні мали можливість оглядати знимку цеї риби. Про доповідь неприсутнього проф. Теодора Великохатька (Вразилія, біологія) на тему „Птахи Лемківщини" говорив проф. М. Зайцев.

Перегляд мінералів Причорномор'я дав у своїй доповіді проф. д-р Микола Єфремов (ЗДА, мінералогія) на тему „До мінералогії Причорномор'я та дещо про україніт". Доповідач ствердив, що Україна багата також на кількість мінералогічних видів і має під тим оглядом одно із перших місць у світі. Мінерал, що його доповідач назвав україніт[ом], не так цікавий своєю зовнішньою формою, як своєю внутрішньою структурою. Взагалі на українському Причорномор'ю доповідач відкрив багато нових мінералів. Книжку про мінерали України, якої ще досі нема, українська наука повинна якнайшвидше дати. В дискусії забирали голос пп. Андрушків, Осадча-Яната, Зайцев, Зафійовська, Петриченко, Мачук. Прф. Осадча-Яната порушила цікаву проблема симбіози рослин із мінералами, як цинкова фіялка (Єфремов) чи золото у кукурудзі (Завійовська). Проблему використання керченських руд заліза видвигнули у дискусії пп. Зайцев і Петриченко. Показується, що ці руди не використовується як слід тому, що є кращі і дешевіші в Криворізькому районі, що їх хижацька і колоніяльна господарка окупант та експлоатує в першу чергу. Крім того недостатні використання фосфорових руд Керчі позбавляє сільське господарство України т. зв. томасового шлаку.

Кінцевою доповіддю була тема „Метод редукції при проблемах згинання однородних плит" проф. Павла Шулежка (Австралія, Технологічний Університет в Сіднею, механіка). Цю працю прочитав д-р Василь Захарків. В ній застосовані висліди попередніх дослідів автора, з допомогою яких він розв'язує тут проблему обтяження елястичних однородних плит в різних нових умовинах.

Відбута конференція була новим з черги переглядом наукових осягів дійсних і звичайних членів НТШ, в ділянці математично-природничих наук.

А. О.

Почався Міжнародний Геофізичний Рік

Вашингтон. — 1-го липня почався Міжнародний Геофізичний Рік, який триватиме 18 місяців, до кінця 1958 року. Саме сонце немов відзначило цю подію і 30 червня вислало на землю свої електронічні частини та дало науковцям тему до дослідів, бо внаслідок цього замовкли були деякі радіові стації. Президент Айзенгавер назвав цей науковий рік дослідів нашої землі і її довкілля „найбільшою подією в ділянці науки нашої доби". Науковці 64-ох держав по всьому світі будуть досліджувати наш всесвіт в 11-ох різних наукових ділянках. Американські науковці зайняли становища в різних пунктах землі, також і на Південному і Північному бігунах, щоб досліджувати геофізичні прикмети нашого світу. Дослідні стації побудовано в Китаї, Арґентині, Японії та на всіх можливих найвищих місцях нашої землі. Найвищим осягом цього року буде вистріл в повітря сателіта Землі, який мов штучний місяць летітиме довкола пляети та збиратиме відомості про космічні промені та інші важливі дані про світ. Айзенгавер підкреслив той факт, що вдалося в цій ділянці осягнути міжнародну співпрацю, бо однозгідно працюють науковці вільного і комуністичного світу.

Генерал Гюбнер обстоює побудову бомбосховищ

Ляс Веґас, Невада. — Директор протилетунської оборони Нюйоркського стейту генерал поручник Кларенс Р. Гюбнер був присутній на останніх пробних експльозіях в Неваді і там ствердив, що відповідно побудовані бомбосховища дають охорону проти водневої бомби. Він бачив, що 6 побудованих окремих домів із цементу та іншого твердого матеріялу у віддалі 14-ох миль не витримали атомової експльозії і завалилися, але вояки, які були в бомбосховищах, пережили атомовий вибух і були здібні до воєнних акцій. З того виходить, думає генерал, що треба б будувати в землі сховища, які обороняли б і цивільне населення проти небезпеки від водневої зброї.

Американське Лікарське Товариство остерігає проти азійської інфлюенци

Шикаго. — „Журнал Американського Лікарського Товариства" закликає всіх лікарів, щоб негайно зголошували всякі підозрілі випадки захворіння на азійську інфлюенцу до місцевих урядів здоров'я. Побоюються, що ця недуга може появитися і в цій країні, бо її зможуть занести ті особи, які прибули із країн Далекого Сходу, де інфлюенца є дуже поширена. Місцеві уряди здоров'я мають негайно досліджувати всі нові зголошені випадки цієї недуги та повідомлятимуть лябораторії, які ставитимуть діягнозу. Новий рід інфлюенци — це форма інфлюенци, яку спричиняє вірус типу „А". Ця недуга має прикмети типової інфлюенци: нагле занедужання, гарячка, загальна втома, біль мускулів і закатарення носа. Вона триває від трьох до п'яти днів, а смертність від неї є менша як один на тисячу.

Посмертні Згадки

ІВАН РУДАКЕВИЧ, родом з с. Чернихова, пов. Тернопіль, Західня Україна, довголітній член і урядник 147 Відд. УНС в Алентавні, Па., упокоївся, на удар серця, 7 червня 1957 року, на 62 році життя. Глибоко вчитаний чоловік, щирий патріот, дуже милої та симпатичної вдачі, загально люблений старшими й молодшими, які тепер дуже відчувають втрату доброго й щирого приятеля. Покійний опечалив дружину Анну, трьох синів, дві доньки, трьох братів і сестру, яких Покійний оставив, а саме: брата Олексу, Дмитра та Пилипа і Євдоху на Україні, три невістки й двох зятів та семеро внуків. Похорон відбувся 10-го червня з української православної церкви, а Тлінні Останки похоронено на параф. кладовищі цієї ж парафії. Нехай же буде Йому вічна пам'ять, а придбана земля, нехай заступить Йому любиму Україну.

Іван Зазворський, секр.

ТЕОДОР МУДРИЙ, член Т-ва „Запор. Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж., помер, по довгій недузі, 22-го червня 1957 р. Походив зі с. Полянова, пов. Ясло, Галичина. До Т-ва „Січ" прийшов з переступним листом 14-го березня 1920 р., з Відд. 209. Полишив у глибокім смутку дружину Марію, доньку Анну, сестру Марію, брата Стефана. Похорон відбувся 26-го червня з пох. заведення, при участі Родини, Знайомих і Членів Т-ва, до православної церкви св. Димитрія в Картерет, Н. Дж. Тлінні Останки похоронено на Кловер цвинтарі Вудбрідж, Н. Дж. — В. Н. П!

М. Чумер, секр.

ВАСИЛЬ ГОЛОВЕЦЬКИЙ, член, бувший довголітній секретар і делеґат на конвенцію в 1929 р. Відд. 258 УНСоюзу в Hautzdale, Pa., помер 9-го червня 1957 р., по короткій недузі, проживши 64 роки. Покійний народився в с. Свершківці, пов. Заліщики, Зах. Україна. Покійний був одним із кращих громадян - патріотів. Полишив у смутку дружину Катерину і 4 синів — Мирослава, Михайла, Івана і Василя, та 4 доньки — Гелену, Марію, Юлію і Віру і 15 внуків. Похорон відбувся 13-го червня з дому до укр. кат. церкви, а опісля на пар. цвинтар, при участі Родини, Знайомих і Членів. — В. Н. П!

М. Головецький, предс.

• РОЗШУКИ •

Пошукую свого односельчанина Володимира КОРЧИНСЬКОГО, з села Курдибанівки, пов. Бучач. Маю листа від його брата Ярослава. Прошу зголоситися на мою адресу, він сам, або хто знає про нього.
Mr. Joseph CZAJKIWSKI
29 Van Der Werken Ave.
Waterford, N. Y.

Пошукую СТЕФАНА КОВАЛЯ, по-батькові Василевич, замешканий в селі Нагірці Малі, пов. Камінка Струмилова. Маю відомість від жінки і 17-річного сина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво голоситись на адресу:
Katherine POLEWCHAK
R. F. D. # 1 Auburn Rd.
Painesville, Ohio

Софія Родзин пошукує кревних ІВАНА САҐАНА, сина Михайла і Дарії і МИХАЙЛА ВОЙТОВИЧА, сина Василя і Розалії, з с. Коритники, пов. Перемишль. Маю для них листи від родичів. Хто знав би про них, або вони самі, прошу ласкаво писати на адресу:
Sofia ZOZULA
31 Norfolk St.
Roxbury 19, Mass.

Пошукую
брата П. СТЕФАНА,
який був під час війни в Комотау, Судети, а після війни мав бути в Ріміні, Італія. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Iwan POLATAJKO
7021 St. John
Detroit 10, Mich.,
USA
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Рідна сестра з Борислава, пошукує братів: АНДРІЯ ҐАНКО (син Василя і Марії, нар. 1897), ІВАНА ҐАНКО (нар. 1899), НИКОЛАЯ ҐАНКО (нар. 1902), нар. у Бориславі. Хто знав би про них, прошу писати на адресу:
Mrs. K. KANIUKA
326 E. Rochland St.
Phila., Pa.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народнього Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

ТАРЗАН, ч. 3891. Зменшення їхніх надій.

"I TRACED HER CRASHED PLANE TO THIS LOCALE," CONTINUED EVANS, "AND, NOT THINKING SHE'D BE ALIVE, FELL INTO HER CLUTCHES."

"WAIT!" INTERRUPTED THE APE-MAN. "SOMEONE IS COMING."

ABRUPTLY, THE ODIOUS TURO APPEARED, HOLDING TWO LEATHER STRAPS. "I ALMOST FORGOT," HE TAUNTED. "U HYENAS MUST BE PREVENTED FROM TALKING — TO ANYONE!"

— Я стежив за її розбитим літаком аж до цієї місцевости, — продовжував Івенс, — і, не думаючи, що вона може бути живою, попав з її кігті.

— Чекай! — перервала мавполюдина. — Хтось надходить.

Негайно з'явився ненависний Туро, тримаючи два шкіряні ремені. — Я майже забув, — глузував він, — що вам, гієнам, треба перешкодити в розмові ...з ким би то не було!